

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE

* * *

APELĀCIJAS PADOME

=====
Pasta adrese: Adrese: Tālruni: Fakss: E-pasts:
a/k 824, Rīga LV-1010   Citadeles iela 7 (70), Rīga   7 027 680, 7 027 634   371 7 027 690   valde@lrpv.lv
=====

Apelācijas lietas šifrs:

ApP/99/ M-99-1851;

ApP/99/ M-99-1847

Lēmums

Rīga

2002. gada 18. janvārī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - G. Poļakovs,

ApP sēdes locekļi - S. Drozdovska un K. Krūmiņš,

ApP sekretāre - I. Plūme

2001. gada 21. decembrī izskatīja apelāciju iesniegumus, kurus saskaņā ar 1999. gada likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* (LPZ/99) 13. panta astoto daļu, 2001. gada 28. augustā pieteicēja firmas MOBIL PLUS ADV, SIA (Latvija) vārdā iesniegusi patentpilnvarotā S. Makejeva pret LR Patentu valdes (LPV) 31.05.2001 lēmumiem par preču zīmju

KAGOR (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1851, pieteik. dat.12.11.1999; 33. klasē - alkoholiskie dzērieni (izņemot alu) un

KAGOR (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1847, pieteik. dat.12.11.1999; 33. klasē - alkoholiskie dzērieni (izņemot alu)

reģistrācijas atteikumu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV 31.05.2001 lēmumu pamatojumiem, lūdz atcelt ekspertīzes lēmumus un atzīt pieteiktās preču zīmes par reģistrējamām.

Minēto apelācijas lietu izskatīšana sākotnēji bija nozīmēta uz 16.11.2001, kad sēdes sākumā apelācijas iesniedzēja pārstāve izteica lūgumu lietu izskatīšanu atlikt, lai dotu viņai iespēju sagādāt rakstisku Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Sinodes viedokli par reliģiskās tematikas izmantošanu vīna 'KAGOR' etiķetēs. Ņemot vērā, ka šādam atzinumam varētu būt nozīme apelācijas lietu izskatīšanā, ApP lūgumu apmierināja un izskatīšana tika atlikta.

ApP sēdē piedalījās:

- apelācijas iesniedzēja - MOBIL PLUS ADV, SIA - pārstāve patentpilnvarotā S. Makejeva,
- LPV pārstāvis, kas veicis izskatāmo pieteikumu ekspertīzi - Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas galvenais eksperts N. Lamsters.

Ņemot vērā, ka abi pieteiktās preču zīmes ietver vārdisko elementu **KAGOR** (kiril.), ka tos pieteicis viens un tas pats pieteicējs un ka abi apelāciju iesniegumi satur identisku motivāciju, minētās apelāciju lietas tika nolemts izskatīt apvienotā lietvedībā.

I. Izskatot apelācijas iesniegumus, Apelācijas Padome **konstatēja**:

1.1. Preču zīme **KAGOR** (pieteik. Nr. M-99-1851) pieteikta 12.11.1999 kā figuratīva zīme - etiķete, kurā uz melna fona tumši sarkanā ierāmējumā redzama loga vitrāža. Tajā uz saules apspīdēta debess fona attēlots Jēzus Kristus tēls, kam labā roka pacelta, kreisajā rokā - sarkans karogs ar baltu krustu, pār plecu - sarkana mantija vai apmetnis. Etiķetes apakšējā daļā redzams uzraksts kiriliskā rakstībā sudraba krāsā: "2000 лет от Рождества Христога", zemāk - izceltiem lielajiem burtiem uzraksts "КАГОР".

1.2. Arī preču zīme **KAGOR** (pieteik. Nr. M-99-1847) pieteikta 12.11.1999 kā figuratīva zīme - etiķete. Tajā uz melna fona zelta krāsas ornamentālas joslas un sarkanas līnijas ierāmējumā, kas aukšdaļā veido loku, attēlots Betlēmies zvaigznes simbols, zem tā - uzraksts zelta krāsā kirilicas burtiem īpašā rakstībā: "2000 лет от Рождества Христога", bet zemāk - izceltiem lielajiem burtiem uzraksts "**КАГОР**". Zem uzraksta attēlots Bībeles sižets - aina ar jaundzimušu bērnu un pie tā sēdošu sievieti centrā. Zem zīmējuma tāpat uz melna fona zelta krāsas ornamentālas joslas un sarkanas līnijas ierāmējumā novietots uzraksts neliela izmēra burtiem zelta krāsā "ВЫСШЕГО КАЧЕСТВА".

1.3. Abas preču zīmes pieteiktas 33. klases precēm: alkoholoskie dzērieni (izņemot alu).

1.4. LPV 31.05.2001 lēmums atteikt preču zīmju **KAGOR** (pieteik. Nr. M-99-1851) un **KAGOR** (pieteik. Nr. M-99-1847) reģistrāciju pamatots ar LPZ/99 6. panta pirmās daļas 6. un 9. punkta noteikumiem, atbilstoši kuriem kā preču zīmi nevar reģistrēt apzīmējumus, "... kas ir pretrunā ar sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem", "... kā arī reliģiskos simbolus". LPV lēmums ietver šādus argumentus:

- nav šaubu, ka abos pieteiktajos apzīmējumos (etiķetēs) attēlots Jēzus Kristus (pirmajā gadījumā - tas attēlots loga vitrāžā, otrajā redzama Jēzus dzimšanas aina Betlēmē), uz ko norāda attēlotās personas izskats un poza (svētībā pacelta roka), sarkanais karogs ar baltu krustu, kas simbolizē Jēzu Kristu kā uzvarētāju (pēc augšāmcelšanās), Betlēmies zvaigznes attēls, kā arī uzraksts "2000 лет от Рождества Христога";

- ņemot vērā, ka uz Jēzus Kristus mācību ir balstīta kristietība un kristieši to pielūdz kā Dieva dēlu (*Ideju vārdnīca*; R.: *Zvaigzne ABC*, 1999, 238., 283. lpp.), LPV pārstāvis uzskata, ka Jēzus Kristus tēlam kristietībā ir dziļi simboliska nozīme, no kā izriet secinājums, ka viņa paša, kā arī viņa dzimšanas skata attēlojums vērtējami kā reliģiski simboli, kurus saturošiem apzīmējumiem piemērojami LPZ/99 6. panta pirmās daļas 9. punkta noteikumi;

- sakarā ar to, ka nav pieļaujama reliģisko simbolu nepamatota izmantošana jomā, kas nekādā veidā nav saistāma ar reliģisko organizāciju aktivitātēm, un to iespējama degradācija, kas varētu rasties no to izmantošanas komercdarbībā, lai izslēgtu reliģisko simbolu monopolizēšanas iespēju, kā arī ņemot vērā to, ka šāda izmantošana var būt pretrunā ar sabiedrībā kopumā vai atsevišķā sabiedrības daļā pieņemtajiem morāles principiem un var aizskart noteiktas sabiedrības daļas reliģiskās jūtas (pie tradicionālajām kristīgajām konfesijām - luterāņu, katoļu, pareizticīgo, vecticībnieku un baptistu baznīcām pieder gandrīz puse jeb 1 milj. 166 tūkst. Latvijas iedzīvotāju (*Latvijas Vēstnesis*, Nr. 44/46, 11.02.2000), minētie apzīmējumi nav reģistrējami arī saskaņā ar LPZ/99 6. panta pirmās daļas 6. punkta noteikumiem;

- papildus LPV lēmumā atzīmēts, ka apelācijas iesniedzēja pārstāves argumenti par viņa labvēlīgo ietekmi uz cilvēka organismu, materiāli par kagora tipa vīnu tradicionālu izmantošanu baznīcas rituālos, kā arī pieteikto preču zīmju reģistrācija attiecībā uz ierobežotu preču sarakstu - "sarkanie deservīni", nenovērš minēto apzīmējumu neatbilstību LPZ/99 6. panta pirmās daļas 9. punkta noteikumiem;

- nenoliedzot, ka kagora tipa vīnu marķēšanai tiek izmantoti reliģiska rakstura apzīmējumi un ka arī LPV ir reģistrētas šādas preču zīmes (**КАГОР** (fig.) (reģ. nr. M 42 608), **КАГОР** (fig.) (reģ. nr. M 42 609), **Карор** (fig.) (reģ. nr. M 42 610)), LPV pārstāvis norāda, ka pieteiktie apzīmējumi ir nošķirami no minētajām preču zīmēm, jo simboliskās nozīmes ziņā ir būtiska atšķirība starp Jēzus attēlu un tā dzimšanas ainu no vienas puses un dievnamu attēliem no otras;

- pieteikto preču zīmju reģistrācijas atteikuma pamatošanai LPV lēmumam pievienotas arī kopijas no rakstiem, kuros atspoguļota reliģisku simbolu izmantošanas preču zīmēs prakse: *Krusta zaimošana, piesakot to kā preču zīmi*, R. Balodis, *Valsts un baznīca, Nordik*, 2000, 287.-288. lpp. un *Товарные знаки с религиозными мотивами* no žurnāla *Интеллектуальная собственность*, Nr.5, 2001, 17.-22. lpp.

2. Apelācijas pieteicēja pārstāve nepiekrīt LPV lēmumam un LPV argumentiem pretstata šādus apsvērumus:

2.1. ņemot vērā, ka kagors tradicionāli un vēsturiski tiek uzskatīts par baznīcas vīnu un daudzām reliģijām tā ir neatņemama dievkalpojumu rituālu sastāvdaļa (par vīna lomu reliģijā skat. attiecīgu lappušu kopijas no grāmatām: Ю.Иванов, *Мир вина, Энциклопедия Российского Потребительства*, изд. Русич, Смоленск, 1998, 102.-105. lpp.; *Православные богослужения таинства и обычаи*, Рига, *Церковный совет храма св. блгв. Великого князя Александра Невского*, 14-15. lpp.; *Библейский словарь, Мировая Христианская миссия*, 1980, kā arī Interneta materiālus), reliģisko sižetu attēlošana uz kagora etiķetēm ir vispārpieņemta prakse;

2.2. kagors ir īpašs vīns - reliģiska sižeta attēlošana uz kagora etiķetēm uzsver šī vīna reliģisko kontekstu; katram cilvēkam kagors asociējas ar baznīcu un tas nekādā veidā neaizskar ticīgo cilvēku jūtas. Šajā sakarā pārstāve arī izsaka viedokli, ka nevar runāt par to, ka reliģiska satura sižetu attēlošana kagora etiķetēs var aizskart atsevišķu reliģisko konfesiju, piemēram, adventistu un baptistu reliģiskās jūtas, jo šīm konfesijām ir negatīva attieksme pret vīnu vispār. Reģistrējot pieteiktās preču zīmes, viņasprāt, jāņem vērā lielāko konfesiju - pareizticīgo, katoļu un luterāņu attieksme pret kagoru kā baznīcas vīnu;

2.3. Latvijas Pareizticīgās baznīcas Sinodei ne tikai nav iebildumu, bet tā atbalsta reliģiskas simbolikas izmantošanu šī vīna etiķetēs; par Latvijas Pareizticīgās baznīcas Sinodes atbalstu reliģiskās tematikas izmantotšanai vīna etiķetēs liecina Latvijas Pareizticīgās baznīcas Sinodes 20.11.izdota izziņa;

2.4. firmai MOBIL PLUS ADV, SIA ir viena no lielākajām nodokļu maksātājām Latvijā un tai ir profesionāla pieeja vīna ražošanai (par firmas darbību skat. materiāla *Latvijas lielāko uzņēmumu TOP 300* un firmas prospekta kopijas). Minētās firmas ražotajiem vīniem, kuru marķēšanai tiek izmantotas etiķetes ar reliģiskiem sižetiem un kas ietver uzrakstu "2000 лет от Рождества Христова", tiek nodrošināta īpaša kvalitāte. Šī iemesla dēļ dažādu reliģisko konfesiju (pareizticīgo, katoļu, vecticībnieku, protestantu) pārstāvji pastāvīgi pasūta sev šo produkciju un ievērojams daudzums šāda vīna tiek ziedots dažādām reliģiskām iestādēm (skat. firmas MOBIL PLUS ADV, SIA 14.11.2001. izdotu izziņu). Sakarā ar to, ka pēc šiem vīniem ir liels pieprasījums, firma plāno veikt šīs produkcijas ražošanu lielā apmērā;

2.5. šādam vīnam jāparedz augstāki ražošanas standarti un firma MOBIL PLUS ADV, SIA ir atbildīga par šī vīna kvalitāti; zemas kvalitātes baznīcas vīna izlaišana nav pieļaujama; gadījumā, ja pieteiktās etiķetes netiks reģistrētas kā preču zīmes, būs iespējami šāda vīna viltojumi; apelācijas iesniedzēja pārstāvei ir informācija, ka firma ALIANSE-2 izlaiž kagoru, kura etiķetēs arī tiek izmantots reliģiska rakstura sižetu attēlojums, kura kvalitāte nav zināma;

2.6. sabiedrībā pastāvošais uzskats, ka vīns - tas ir slikti, nav pareizs; daudzi materiāli, tai skaitā reliģiska rakstura izdevumi, liecina par sarkanvīna un it īpaši kagora labvēlīgo ietekmi uz cilvēka veselību (skat. materiāla *Святой Димитрий Ростовский о пьянстве* no reliģiska satura

laikraksta *Виноградная лоза*, Nr.5 (36), 2001. g. maijs, 11. lpp; Alla Čiekura, *Vīns gan reibina, gan dziedē*, žurnāls *Veselība*, 10/2001: Interneta materiālu kopijas); savukārt viņa trūkums kristīgajos rakstos (Mik. 6:15) apzīmēts kā sodība;

2.7. apelācijas iesniedzēja pārstāve arī nepiekrīt eksperta viedoklim, ka pieteiktajās etiķetēs attēlotie sižeti uzskatāmi par reliģiskiem simboliem, jo visos avotos, piemēram, simbolu vārdnīcā *Хроника христианства* (Москва, Терра, 1999) kā reliģiski simboli minēti tikai šādi apzīmējumi: krusts pats par sevi, balodis pats par sevi, zivs pati par sevi un enkurs pats par sevi; pieteiktajās etiķetēs attēlotie sižeti (Jēzus Kristus attēls un Betlēmes aina) ir mākslinieka darbi. Katram māksliniekam var būt citādas asociācijas: vienam māksliniekam Jēzus Kristus tēls izraisa vienas asociācijas, otram - pavisam citas. Savukārt Betlēmes aina patērētājam var radīt asociācijas ar laika skaitīšanas sākumu (skat. materiālu *Новый календарь начинается с Рождества Христога* *Хроника Христианства*, Москва, Терра, 1999, с.525) Tādēļ šeit nevar runāt par simboliem, bet tikai par attēliem;

2.8. atzīmējot, ka Latvijā kompānijai LION & KO, SIA bez jebkādiem ierobežojumiem attiecībā uz kristietības vērtību izmantošanu ir reģistrētas preču zīmes: КАГОР (fig.) (reģ. nr. M 42 608), КАГОР (fig.) (reģ. nr. M 42 609), Кароп (fig.) (reģ. nr. M 42 610), kurās arī izmantota reliģiskā simbolika - dievnams, baznīcas kupols un krusts, pie tam ņemot vērā, ka krusts ir kristīgās reliģijas galvenais simbols, par ko liecina simbolu vārdnīcas materiāli (*Джеймс Холл, Словарь сюжетов и символов в искусстве* Москваб Крон-Пресс, 1997, с.315), apelācijas iesniedzēja pārstāve nepiekrīt eksperta viedoklim, ka pieteiktajās preču zīmēs attēlotajai reliģiskajai tematikai ir citāda simboliskā nozīme nekā kompānijas LION & KO preču zīmēs; pretstatā tam apelācijas iesniedzēja pārstāve uzskata, ka visiem baznīcas simboliem un atribūtiem ir vienādi svarīga nozīme;

2.9. kagora kā īpaša viņa rituālais raksturs izpaužas arī sadzīvē. Par tradīcijām tā lietošanā liecina, piemēram, Interneta materiāli *Мир вина* ("...Kagora rituālais raksturs izpaužas arī sadzīvē - tas labi iederas šaurās ģimenes svinībās. Kaut arī tas ir desertvīns, to var lietot visā maltītes laikā. To dzer maziem malciņiem, pie tam uzmanības koncentrēšanai uz tā aromātu un garšu nevajadzētu novērst domas no cilvēkiem un notikumiem, kam par godu jūs to dzerat...." (ApP tulkojums).

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem slēdzieniem:

1. LPV 31.05.2001 lēmumi par preču zīmju **KAGOR** (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1851) un **KAGOR** (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1847) reģistrācijas atteikumu atzīstami par pamatotiem.

1.2. Jāpiekrīt LPV lēmumā minētajam slēdzienam, ka pieteiktajās preču zīmēs neapšaubāmi attēlots Jēzus Kristus. Par to liecina attēlotās personas izskats un poza (svētībā pacelta roka), sarkanais karogs ar baltu krustu, kas simbolizē Jēzu Kristu kā uzvarētāju (pēc augšāmcelšanās) (**KAGOR** (kiril.) (fig.) pieteik. Nr. M-99-1851), Betlēmes zvaigznes attēls (**KAGOR** (kiril.) (fig.) pieteik. Nr. M-99-1847), kā arī abās etiķetēs ietvertais uzraksts "2000 лет от Рождества Христога". Uz Jēzus Kristus mācības balstās kristietība. Kristieši tic Dievam un Jēzum Kristum kā vienam no Dieva izpausmes aspektiem (*Ideju vārdnīca; R.:Zvaigzne ABC, 1999, 238.,283. lpp.*). Ņemot vērā jēdzienā simbols ietverta nozīmi (simbols - tas ir tēls, kurā ietverta kāda ideja (*Svešvārdu vārdnīca, Apgāds Norden, 1996, 686. lpp.*), var secināt, ka Jēzus Kristus tēls ietver ticības Dievam ideju. Līdz ar to ApP atzīst par pamatotu LPV argumentu, ka Jēzus Kristus uzskatāms par reliģisku simbolu LPZ/99 6. panta pirmās daļas 9. punkta izpratnē un atzīst, ka apzīmējumi, kas ietver Jēzus Kristus attēlojumu, tai skaitā tā dzimšanas skatu Betlēmē, nav atzīstami par reģistrējamiem kā preču zīmes.

1.3. Vienlaikus ApP neatzīst par pamatotu apelācijas iesniedzēja pārstāves argumentu, ka Jēzus Kristus attēlojums nav pieskaitāms pie reliģiskiem simboliem, jo tas balstās tikai uz vienu no jēdziena simbols nozīmēm: simbols ir nosacīts kāda jēdziena vai lieluma apzīmējums

(Svešvārdu vārdnīca, Apgāds Norden, 1996, 686. lpp.), taču tā ir sašaurināta šā jēdziena izpratne.

1.4. Ievērojot to, ka zināmai sabiedrības daļai ir negatīva attieksme pret alkoholu, ko atzīst arī apelācijas iesniedzēja pārstāve, nevar izslēgt, ka pieteiktajās preču zīmēs attēloto reliģisko simbolu izmantošana komercdarbībā un it īpaši saistībā ar alkoholiskiem dzērieniem var aizskart noteiktas sabiedrības daļas reliģiskās jūtas (pie luterāņu, katoļu, pareizticīgo, vecticībnieku un baptistu kristīgajām konfesijām pieder 1 milj. 166 tūkst. Latvijas iedzīvotāju (*Latvijas Vēstnesis*, Nr. 44/46, 11.02.2000)).

1.5. Latvijas Pareizticīgās baznīcas Sinodes 20.11.2001 izdotajai izziņai šai lietā nav būtiskas nozīmes, jo tā neatspoguļo sabiedrības kopumā attieksmi pret reliģisku simbolu pieļaujamību vīna marķēšanai paredzētās preču zīmēs, kā arī nekonkretizē, kādu reliģisko sižetu izmantošana uz kagora etiķetēm no Pareizticīgās baznīcas puses ir pieļaujama. Šajā sakarā ApP atzīst par pamatotu LPV lēmumā pausto viedokli, ka pieteiktajos apzīmējumos ietvertie reliģiskie sižeti to simboliskās nozīmes ziņā ir atšķirīgi no preču zīmēs **КАГОР** (fig.) (reģ. nr. M 42 608), **КАГОР** (fig.) (reģ. nr. M 42 609), **Кароп** (fig.) (reģ. nr. M 42 610) ietvertajiem sižetiem.

1.6. Apelācijas iesniedzēja pārstāves argumenti par vīna labvēlīgo ietekmi uz cilvēka organismu un par kagora īpašo lomu reliģiskajos rituālos nav pārliecinoši, jo iesniegtie materiāli atspoguļo arī pretēja rakstura viedokli par alkohola kaitīgo ietekmi uz cilvēku veselību (piemēram: pastiprināta alkohola lietošana ir riska faktors kuņģa slimībām, vīns ... pārkāp lielā daudzumā labumu vis nenes - Alla Čiekura, *Vīns gan reibina, gan dziedē*, žurnāls *Veselība*, 10/2001; par alkohola pārmērīgas lietošanas kaitīgumu arī *Святой Димитрий Ростовский о пьянстве* no reliģiska satura laikraksta *Виноградная лоза*, Nr.5 (36), 2001. g. maijs, 11. lpp).

1.7. Iespēja pieteikto apzīmējumu reģistrēt sašaurinātam preču sarakstam, proti sarkanajiem desertviniem, nenovērš to neatbilstību LPZ/99 6. panta pirmās daļas 9. noteikumiem.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos faktus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* 6. panta pirmās daļas 6. un 9. punkta noteikumiem, **nolemj**:

1. noraidīt firmas MOBIL PLUS ADV, SIA (Latvija) apelāciju pret Patentu valdes 31.05.2001 lēmumu par preču zīmes **KAGOR** (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1851) reģistrācijas atteikumu;

2. noraidīt firmas MOBIL PLUS ADV, SIA (Latvija) apelāciju pret Patentu valdes 31.05.2001 lēmumu par preču zīmes **KAGOR** (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1847) reģistrācijas atteikumu;

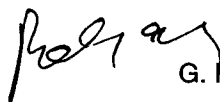
3. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* noteiktajā kārtībā Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā izdarīt nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **KAGOR** (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1851) reģistrācijas atteikumu;

4. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* noteiktajā kārtībā Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā izdarīt nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **KAGOR** (kiril.) (fig.) (pieteik. Nr. M-99-1847) reģistrācijas atteikumu.

ApP lēmumu preču zīmju pieteicējs var pārsūdzēt Rīgas Apgabaltiesā LPZ/99 19. panta astotajā daļā noteiktajā laikā un kārtībā.

Šis lēmums, ja tas nav pārsūdzēts noteiktajā laikā, saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem stājas spēkā no dienas, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

G. Poļakovs

ApP sēdes locekļi:

S. Drozdovska

K. Krūmiņš